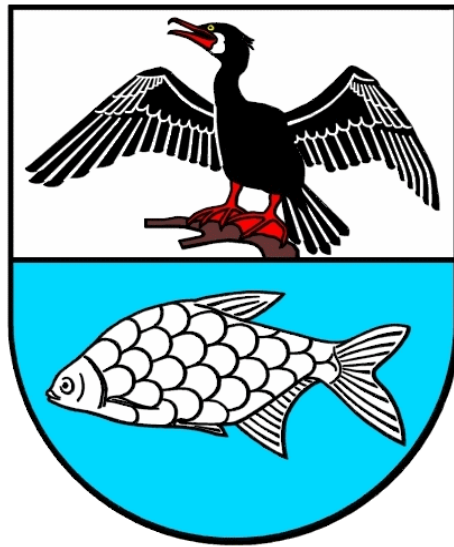

Sprawozdanie z realizacji
Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałaniu Narkomanii
w 2025 r. dla Gminy Giżycko

Opracował: *Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*
i Narkotykowych – Helena Sałata

Sprawozdanie z realizacji
Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałaniu Narkomanii
w 2025 r. dla Gminy Giżycko

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Giżycko na lata 2022–2025 został przyjęty przez Radę Gminy Giżycko Uchwałą Nr XLVI/480/2022 z dnia 29 marca 2022 r. Program stanowi podstawowy akt prawny do podejmowania zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm.). Program określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.

Ostatni rok pokazał, że wyzwania, przed którymi stoimy, stają się coraz bardziej złożone. Choć skutki pandemii i izolacji społecznej powoli ustępują, to w relacjach międzyludzkich wciąż obserwujemy dystans, który sprzyja ucieczce w uzależnienia. Szczególnym zagrożeniem, z którym mierzyliśmy się w 2025 roku, jest narastająca „pustka wewnętrzna” u młodzieży, wynikająca z dominacji świata wirtualnego. Media społecznościowe i gry online często zastępują realny kontakt, co negatywnie wpływa na zdrowie psychiczne i poczucie własnej wartości młodego pokolenia.

W 2025 roku działania samorządu skupiały się na odbudowie autentycznych relacji i wsparciu osób w sytuacjach kryzysowych. Dążymy do minimalizowania zaburzeń życia rodzinnego wynikających z nałogów oraz przemocy domowej. Cel ten realizujemy poprzez nowoczesną profilaktykę, pomoc psychologiczną i socjoterapeutyczną, promując jednocześnie zdrowy styl życia jako alternatywę dla używek.

Finansowanie Gminnego Programu

Źródłem finansowania zadań Programu były dochody budżetu gminy pochodzące z opłat za wydanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wysokość tych środków uzyskanych w roku 2025 wynosiła **317 962 zł**.

Dodatkowo, zgodnie z przepisami obowiązującymi od 1 stycznia 2021 r., napoje alkoholowe w opakowaniach o ilości nominalnej nieprzekraczającej 300 ml zostały objęte dodatkową opłatą (tzw. opłatą małpkową). Wpływy z tej opłaty w 50% zasilają dochody własne gmin. Zgodnie z art. 9³ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, gmina przeznaczająca te środki na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

W 2025 roku wysokość tych środków dla Gminy Giżycko wyniosła **78 294 zł**.

Na realizację zadań w 2025 roku zaplanowano kwotę **367 459 zł**, natomiast wykonanie wydatków zamknęło się w kwocie **396 100 zł**. Wyższa kwota wydatków w stosunku do planu pierwotnego wynika ze sfinansowania zadań środkami pochodzącymi z niewykorzystanych w roku 2024 dochodów z lat ubiegłych, które zgodnie z art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych zostały wprowadzone do budżetu roku sprawozdawczego na realizację tego programu.

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych

Kluczowym elementem działań podjętych w 2025 roku było przeprowadzenie w pierwszym kwartale kompleksowej diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych. Badanie to pozwoliło na precyzyjne zidentyfikowanie zjawisk dotyczących mieszkańców Gminy Giżycko i stało się fundamentem dla wszystkich realizowanych w minionym roku inicjatyw.

Proces diagnostyczny oparto na anonimowych badaniach ankietowych, którymi objęto cztery reprezentatywne grupy respondentów: dorosłych mieszkańców gminy, sprzedawców napojów alkoholowych, pracowników instytucji pomocowych i oświatowych oraz dzieci i młodzież szkolną. Tak szeroki zakres badań pozwolił na uzyskanie wielowymiarowego obrazu gminy - od postaw dorosłych, przez dostępność używek, aż po kondycję psychiczną najmłodszych.

Diagnoza poddała szczegółowej analizie nie tylko skalę spożycia substancji psychoaktywnych (alkohol, nikotyna, narkotyki, dopalacze), ale również zjawiska towarzyszące, takie jak przemoc domowa czy cyberprzemoc. Szczególną uwagę poświęcono narastającym uzależnieniom behawioralnym.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują na istotne zjawisko: choć w lokalnej społeczności nie ma przyzwolenia na nadużywanie substancji psychoaktywnych, problem alkoholowy jest wciąż realnie obecny. To właśnie te dane stały się bezpośrednim impulsem do wdrożenia nowatorskich działań (m.in. programu „Bliżej Siebie”), które mają na celu wzmocnienie odporności psychicznej młodzieży i zmianę postaw wobec zagrożeń. Dokument diagnostyczny stanowi obecnie mapę drogową, pozwalając na systemowe i celowe wydatkowanie środków, odpowiadające na rzeczywiste potrzeby naszych mieszkańców.

Realizacja zadań w blokach tematycznych:

1. Zapewnianie ciągłości i zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu oraz dla sprawców i ofiar przemocy.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Nadrzędnym celem i misją Gminnej Komisji w 2025 roku było prowadzenie systemowych działań ukierunkowanych na ograniczanie spożycia napojów alkoholowych oraz promowanie prozdrowotnych zmian w modelu ich konsumpcji. Aktywność Komisji koncentrowała się na dwóch równorzędnych filarach:

Podjęmowanie inicjatyw zapobiegających powstawaniu nowych zjawisk patologicznych oraz edukacja lokalnej społeczności w zakresie ryzyka wynikającego z nadużywania alkoholu i substancji psychoaktywnych.

Zwiększanie efektywności mechanizmów pomocowych, które wzmacniają zdolność mieszkańców do skutecznego radzenia sobie z już istniejącymi problemami alkoholowymi.

Poprzez realizację tych zadań, Komisja dążyła do minimalizowania negatywnych skutków nadużywania alkoholu w sferze rodzinnej, społecznej i zdrowotnej, stawiając na nowoczesne formy terapii oraz budowanie świadomych postaw prospołecznych wśród mieszkańców Gminy.

W szczególności do zadań Komisji należy:

1. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1-3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Podjęmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym i rehabilitacją osób uzależnionych od alkoholu.
3. Kierowanie do specjalistów celem objęcia pomocą terapeutyczną osób współuzależnionych.
4. Przeprowadzenie rozmów motywacyjno-edukacyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu, oraz zapewnienie pomocy psychospołecznej, prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe.
5. Kierowanie w trybie określonym w przepisach ustawy na badanie do lekarza biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego osobom, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.
6. Kierowanie do sądu wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
7. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.
8. Udział w szkoleniach, konferencjach, naradach w zakresie profilaktyki uzależnień.

Komisja pracowała na posiedzeniach, które są zwoływane w miarę potrzeb celem terminowej realizacji nałożonych na nią zadań. W celu optymalizacji działań, na mocy jednomyślnej

decyzji członków Komisji podjętej w 2023 roku, struktura pracy organu opiera się na dwóch wyspecjalizowanych zespołach roboczych. Pierwszym z nich jest *zespół motywujący*, odpowiedzialny za merytoryczną analizę wniosków o podjęcie leczenia odwykowego. Drugi podmiot stanowi *zespół kontrolujący*, który sprawuje bezpośredni nadzór nad przestrzeganiem zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości w lokalnych punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

Podczas pierwszego posiedzenia Komisji wypracowano i zatwierdzono plan kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, który realizował zespół kontrolujący. Posiedzenia zespołu motywującego zwoływane były w miarę potrzeb i złożonych wniosków na leczenie. Posiedzenia te są niejawnne. W 2025 roku odbyło się 17 posiedzeń zespołu motywującego, w tym dwa w pełnym składzie.

Procedury zobowiązania do leczenia odwykowego – działalność Zespołu Motywującego

W 2025 roku istotnym elementem pracy Komisji było prowadzenie postępowań wobec osób nadużywających alkoholu. Do GKRPA wpłynęło łącznie 33 wniosków o podjęcie działań zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym. Analiza źródeł zgłoszeń wskazuje na ścisłą współpracę Komisji z instytucjami oraz lokalną społecznością:

Policja: 22 wnioski,

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej: 7 wniosków,

Rodziny osób uzależnionych: 2 wnioski,

Kurator sądowy: 1 wniosek,

Adwokat w imieniu rodziny: 1 wniosek.

W ramach prowadzonych postępowań, na posiedzenia Zespołu Motywującego wezwane zostały 33 osoby, z których 7 nie stawiło się na rozmowę (celem skutecznego nawiązania kontaktu, wezwania kierowano trzykrotnie).

Głównym narzędziem pracy Zespołu były rozmowy interwencyjno-motywujące. Ich celem było uświadomienie osobom zgłoszonym destrukcyjnego wpływu alkoholu na zdrowie oraz relacje społeczne. Efektem tych działań było uzyskanie pisemnych deklaracji o dobrowolnym podjęciu leczenia, co pozwoliło na wyznaczenie tzw. okresów próbnych, monitorujących postępy w zachowaniu abstynencji. Spotkania Zespołu Motywującego pokazały, że problem alkoholowy rzadko występuje w izolacji. Często są to historie wieloproblemowe, w których uzależnienie od alkoholu współistnieje z innymi zagrożeniami, takimi jak hazard, zażywanie środków odurzających czy głębokie traumy rodzinne i brak umiejętności komunikacyjnych. Praca Komisji pozwala na ujawnienie tych deficytów i skierowanie rodzin do odpowiednich form wsparcia.

W przypadkach, gdzie wyczerpano polubowne metody motywowania, Komisja korzystała z drogi prawnej – w 2025 roku skierowano 3 wnioski do Sądu Rodzinnego o nałożenie ustawowego obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

W 2025 roku **Zespół Kontrolujący** działający w strukturach GKRPA przeprowadził rzetelną weryfikację funkcjonowania lokalnego rynku sprzedaży napojów alkoholowych. Działaniami kontrolnymi objęto łącznie 25 punktów sprzedaży na terenie gminy. Z każdej przeprowadzonej wizytacji sporządzono szczegółowy protokół kontroli. W toku czynności sprawdzających nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń. Wynik ten potwierdza wysoką świadomość przedsiębiorców oraz skuteczność prowadzonych przez gminę działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do sprzedawców.

Mając na uwadze dynamicznie zmieniające się przepisy oraz pojawianie się nowych form uzależnień, członkowie GKRPA systematycznie dbali o aktualizację swojej wiedzy eksperckiej poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach i konferencjach: czerwiec 2025 r.: czterech członków Komisji wzięło udział w intensywnym szkoleniu wyjazdowym, skoncentrowanym na nowoczesnych metodach pracy motywacyjnej z osobami uzależnionymi.

Jeden z członków Komisji podniósł swoje kompetencje, realizując specjalistyczne szkolenie w formacie online, co pozwoliło na elastyczne dostosowanie procesu kształcenia do bieżących zadań Komisji.

2. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu

W 2025 roku ochrona rodzin, w których problem alkoholowy współwystępuje z przemocą domową, stanowiła jeden z priorytetowych obszarów działań w ramach realizacji Gminnego Programu. Podjęte inicjatywy ukierunkowane były na zapewnienie realnego i skutecznego wsparcia dla osób potrzebujących. Dzięki optymalnemu połączeniu środków finansowych z profesjonalną wiedzą merytoryczną, utrzymano system, w którym pomoc terapeutyczna płynnie łączy się z niezbędnymi procedurami interwencyjnymi.

Z budżetu Programu sfinansowano dostęp do specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego. Osoby dotknięte przemocą domową otrzymały fachowe narzędzia służące przywróceniu ich bezpieczeństwa oraz ochronie prawnej.

Działania realizowane były w pełnej synergii z Zespołem Interdyscyplinarnym w Gminie Giżycko. Sprawny przepływ informacji pozwolił na szybkie diagnozowanie problemów alkoholowych w rodzinach, w których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty, i natychmiastowe obejmowanie ich specjalistyczną opieką. Podjęte interwencje pozwalały na skuteczne

przerywanie cyklu przemocy i uzależnienia, umożliwiając rodzinom powrót do bezpiecznego funkcjonowania. Pełne zestawienie statystyczne oraz szczegółowy raport z działań operacyjnych w tym zakresie zawiera odrębne sprawozdanie przygotowane przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego.

Współpraca z Poradnią Terapii Uzależnień

W 2025 roku kontynuowano strategiczną współpracę z wyspecjalizowaną placówką terapeutyczną, która zapewniła kompleksową opiekę dla 155 osób. Zakres wsparcia obejmował:

- Specjalistyczną psychoterapię grupową dla osób z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA) oraz treningi terapeutyczne.
- Terapię indywidualną dla młodzieży, w tym uczącej się młodzieży pełnoletniej, zmagającej się z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych oraz nowoczesnymi uzależnieniami behawioralnymi, takimi jak gry komputerowe czy hazard.
- Systemową pomoc dla ofiar i sprawców przemocy domowej oraz opiekę psychologiczną dla całych rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.

Punkty Konsultacyjno-Informacyjne w szkołach

W szkołach podstawowych na terenie Gminy Giżycko funkcjonował system wsparcia oparty na stałych dyżurach terapeutów, realizowanych raz w tygodniu w każdej placówce. Działania te skupiały się na trzech kluczowych filarach:

- Wsparcie dla kadry pedagogicznej i rodziców (objęto nim 64 osoby): Konsultacje dotyczyły głębokich problemów wychowawczych, zjawiska hejtu, zagrożeń w sieci oraz nauki budowania autentycznego dialogu z dzieckiem.
- Indywidualna pomoc uczniom (objęto nią 149 osób): Praca z dziećmi w sytuacjach kryzysowych, borykającymi się z lękiem, agresją, wykluczeniem rówieśniczym oraz niskim poczuciem własnej wartości.
- Zajęcia interaktywne i profilaktyczne: Warsztaty z zakresu uważności (mindfulness), budowania pozytywnych relacji i zarządzania emocjami.

Działania te pozwoliły młodzieży na uzyskanie bezpiecznego wsparcia w miejscu nauki, opartego na zrozumieniu i braku oceny, co w okresie kryzysu relacji rówieśniczych ma znaczenie fundamentalne.

Profesjonalna opieka psychologiczna i diagnostyka

Zatrudniony w punktach psycholog zrealizował 127 spotkań indywidualnych oraz szereg sesji

z zespołami klasowymi. Kluczowym elementem prowadzonych działań była wnikliwa diagnostyka, w ramach której:

- Identyfikowano zaburzenia o podłożu psychicznym, w tym depresje, lęki, tendencje suicydalne oraz zaburzenia odżywiania.
- Rozpoznawano deficyty rozwojowe, w tym Płodowy Zespół Alkoholowy (FAS) oraz ADHD.
- Udzielano wsparcia w sytuacjach przemocy rówieśniczej i konfliktów rodzinnych.

Uczniowie po pierwszej wizycie chętnie korzystali z kolejnych spotkań, a w rodzinach objętych pomocą odnotowano wyraźną poprawę klimatu domowego.

Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w Wilkasach

Specjalistyczny punkt działający w Wilkasach przy ulicy Przemysłowej 15 stanowił filar pomocy dla osób w najtrudniejszej sytuacji życiowej. Z pomocy psychologa i terapeuty uzależnień skorzystało 128 osób, a 33 osoby zostały objęte terapią długoterminową.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano zadania zapoczątkowane w 2024 roku, związane z funkcjonowaniem terapeuty środowiskowego. Zarówno w roku wprowadzenia tej funkcji, jak i w 2025 roku, wsparciem w miejscu zamieszkania objętych było 5 rodzin. Ewaluacja tego działania wykazała, że praca w bezpośrednim środowisku rodzinnym jest trafną i skuteczną formą wsparcia. Pacjenci punktu to głównie osoby zmagające się z traumami pokoleniowymi (DDA), depresją, PTSD oraz kobiety współzależnione.

Wsparcie prawne – Współpraca ze Stowarzyszeniem Sapere Aude

Dopełnieniem systemu pomocy była współpraca z Warmińsko-Mazurskim Stowarzyszeniem Pomocy Pokrzywdzonym Sapere Aude. Dzięki temu osoby doświadczające przestępstw, w tym przemocy domowej, otrzymały bezpłatną, profesjonalną pomoc prawną i psychologiczną.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

W 2025 roku działania edukacyjne i profilaktyczne na terenie Gminy Giżycko koncentrowały się na kształtowaniu u młodych mieszkańców postaw asertywnych oraz umiejętności niezbędnych do prowadzenia zdrowego i trzeźwego życia. Edukacja profilaktyczna realizowana była jako proces ciągły, nowoczesny i dostosowany do percepcji współczesnej młodzieży, zarówno poprzez wdrażanie dedykowanych projektów, jak i wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Gmina aktywnie uczestniczyła w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych Postaw na rodzinę oraz Stop przemocy. Dzięki przekazaniu specjalistycznych materiałów edukacyjnych do placówek oświatowych, pedagodzy szkolni zrealizowali warsztaty wzmacniające więzi rodzinne i promujące postawy wolne od agresji. W trosce o zdrowie przyszłych pokoleń przystąpiono również do bezpłatnej kampanii Cięża bez alkoholu, organizowanej przez Fundację Instytut Nowej Kultury, w ramach której edukowano mieszkańców w zakresie całkowitej szkodliwości spożywania alkoholu w czasie ciąży.

Wdrożono także interaktywny projekt Otwórz się na pomoc – UZALEŻNIENIA. Młodzież szkolna otrzymała dostęp do innowacyjnych filmów z serii iDOC, które w angażujący sposób pozwalały odbiorcom zmierzyć się z trudnymi tematami hejtu, depresji oraz uzależnień. Sekcja Prawdziwe historie stanowiła dla wielu uczniów istotny punkt odniesienia w procesie budowania własnej odporności psychicznej.

Wspieranie rozwoju pasji oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego stanowiło kluczową barierę przed powstawaniem nałogów. W 2025 roku zabezpieczono bogatą ofertę aktywności dla najmłodszych:

- *Zapewniono wsparcie finansowe* dla zajęć organizowanych podczas ferii zimowych oraz letnich półkolonii przez Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Wilkasach.
- *Sfinansowano pozalekcyjne* zajęcia edukacyjno-rozwojowe, dające dzieciom przestrzeń do odkrywania talentów, realizowane przy współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury i Rekreacji w Wilkasach.
- *Doposażono świetlice wiejskie* w nowoczesne materiały plastyczne, gry planszowe i zabawki edukacyjne, dzięki czemu lokalne placówki stały się atrakcyjną alternatywą dla świata wirtualnego i ograniczyły ryzyko podejmowania zachowań niepożądanych.

W 2025 roku istotnym elementem działań profilaktycznych na terenie gminy stał się innowacyjny program **Bliżej siebie**. Były to nowatorskie zajęcia socjoterapeutyczne dedykowane dzieciom i młodzieży ze szkół podstawowych, oparte na unikatowym połączeniu dźwiękoterapii dogłębno-komórkowej oraz metod łagodnej bioenergetyki według koncepcji dr Evy Reich. Zajęcia te stanowiły świadomą aktywność terapeutyczną, umiejętnie operującą zarówno środkami psychologicznymi, jak i fizycznymi.

Głównym założeniem programu było wsparcie uczniów w kluczowych dla ich rozwoju obszarach emocjonalnych. Program ten powstał jako naturalne i niezbędne uzupełnienie codziennej pracy dydaktycznej szkół, dając uczniom unikatową przestrzeń na skupienie się na sferze emocji, czucia oraz budowania kontaktu z samym sobą. W dobie powszechnego przebudźcowania, stresu szkolnego oraz przeciążenia technologicznego, zajęcia uczyły młodzież, jak skutecznie i bezpiecznie wyciszyć organizm. Podstawowym zadaniem spotkań było stworzenie bezpiecznych warunków do uwalniania i odblokowywania skumulowanych w ciele, trudnych emocji. Wykorzystanie wibracji dźwiękowych w połączeniu z delikatną

bioenergetyką pozwoliło na pracę u podstaw, przeciwdziałając fizycznym objawom lęku i stresu u dzieci.

Ewaluacja programu oraz informacje zwrotne zebrane po jego realizacji wskazują na wysoki wskaźnik satysfakcji oraz zaangażowania ze strony uczniów. Dla wielu uczestników były to spotkania wyjątkowe, dające okazję do przyjrzenia się własnym relacjom rówieśniczym. Wdrożenie tego programu okazało się wysoce efektywnym działaniem profilaktycznym. Pozwoliło ono uczniom nie tylko lepiej zrozumieć własne stany emocjonalne, ale też w widoczny sposób wpłynęło na integrację i poprawę relacji w grupach klasowych. Program pokazał młodzieży, że zamiast uciekać przed problemami w świat wirtualny lub używki, można odnaleźć wewnętrzną równowagę i siłę w samym sobie.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Prowadzenie spójnej, efektywnej i skoordynowanej polityki w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi na terenie Gminy Giżycko opiera się na szeroko rozumianej kooperacji instytucjonalnej. W 2025 roku aktywnie rozwijano współpracę zarówno na szczeblu ogólnokrajowym, wojewódzkim, jak i lokalnym, co pozwoliło na bieżącą wymianę informacji, podnoszenie kwalifikacji oraz wdrażanie najlepszych praktyk profilaktycznych.

Współpraca na szczeblu centralnym i regionalnym:

Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom: Stały kontakt z tą wyspecjalizowaną agendą Ministra Zdrowia (utworzoną w 2022 roku z połączenia Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii oraz Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) umożliwił dostęp do najnowszych rekomendacji, materiałów merytorycznych oraz udział w ogólnopolskich konferencjach i naradach.

Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia: Partnerstwo to miało kluczowe znaczenie dla bieżącego monitorowania przebiegu procesów terapeutycznych oraz koordynacji opieki odwykowej nad mieszkańcami gminy.

Partnerstwa lokalne i instytucjonalne:

W procesie procedowania wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego oraz sprawnego reagowania na sytuacje kryzysowe fundamentem była codzienna, efektywna współpraca z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, kuratorami sądowymi oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Współdziałanie to okazało się kluczowe w sprawnej realizacji procedur interwencyjnych. Na szczególne uznanie zasługuje stała kooperacja z *Gminnym Ośrodkiem Kultury i Rekreacji* w Wilkasach. Ośrodek ten jest kluczowym ogniwem

w tworzeniu alternatywnych form spędzania czasu wolnego, organizując liczne wydarzenia, spotkania i eventy promujące życie bez używek. W 2025 roku samorząd wsparł finansowo działalność zrzeszonego przy GOKiR lokalnego Klubu Seniora, przekazując na ten cel dotację celową w kwocie 38 000 zł z przeznaczeniem na spotkania integracyjne oraz promocję zdrowego i aktywnego stylu życia wśród starszych mieszkańców. Niezależnie od dotacji dla seniorów, z budżetu Programu przeznaczono dodatkowe środki finansowe na działania skierowane do dzieci i młodzieży z terenu gminy. Pieniądze te pozwoliły na sfinansowanie i organizację bezpiecznego czasu wolnego w ramach ferii zimowych oraz letnich półkolonii, a także na wsparcie stałych zajęć artystycznych, takich jak warsztaty taneczne i wokalne, w których regularnie uczestniczą najmłodszy mieszkańcy Gminy Giżycko.

Wspieranie zatrudnienia socjalnego – Centrum Integracji Społecznej:

Realizując ustawowy obowiązek wspierania zatrudnienia socjalnego w ramach programu profilaktyki, Gmina Giżycko kontynuowała współfinansowanie działalności Centrum Integracji Społecznej w Giżycku. W 2025 roku na ten cel przekazano dotację celową w kwocie 18 000 zł. Z Programu Reintegracji Społecznej i Zawodowej skorzystało 24 mieszkańców naszej gminy, w tym 14 osób zmagających się bezpośrednio z problemem uzależnienia od alkoholu. Udział w zajęciach CIS pozwolił tym osobom na realny powrót do aktywności zawodowej, odbudowanie kompetencji społecznych oraz ponowne zakorzenienie się na rynku pracy.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Dostępność napojów alkoholowych na terenie Gminy Giżycko.

Lokalny rynek sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Giżycko regulowany jest w oparciu o przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zasady te precyzują dwie kluczowe regulacje podjęte przez Radę Gminy Giżycko: Uchwała nr XLVIII/508/2018 w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz Uchwała Nr XLVIII/509/2018 w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń.

Zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi na terenie Gminy Giżycko obowiązują następujące maksymalne limity zezwoleń:

Napoje do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo: 35 zezwoleń do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 35 zezwoleń w miejscu sprzedaży (gastronomia).

Napoje od 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa): 30 zezwoleń do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 30 zezwoleń w miejscu sprzedaży.

Napoje powyżej 18% zawartości alkoholu: 30 zezwoleń do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 30 zezwoleń w miejscu sprzedaży.

Stan sieci sprzedaży i wydane zezwolenia (stan na dzień 31 grudnia 2025 r.):

W roku sprawozdawczym struktura punktów sprzedaży oraz wydanych uprawnień kształtowała się w granicach ustawowych i lokalnych limitów:

Punkty sprzedaży (sklepy): Funkcjonowały 34 obiekty prowadzące sprzedaż detaliczną, w tym 21 punktów posiadało uprawnienia na sprzedaż alkoholi powyżej 18%.

Punkty podawania (gastronomia): Funkcjonowało 35 lokali gastronomicznych, z czego 25 placówek serwowało napoje powyżej 18%.

Wydane zezwolenia: W roku sprawozdawczym wydano ogółem 28 zezwoleń (w tym dla placówek detalicznych: 10, dla placówek gastronomicznych: 6) oraz 12 zezwoleń o charakterze jednorazowym.

Łączna liczba ważnych zezwoleń na dzień 31 grudnia 2025 roku wynosiła 147 uprawnień (w tym 12 jednorazowych), z czego 66 dotyczyło placówek detalicznych, a 81 placówek gastronomicznych.

Wartość rynku alkoholowego w roku sprawozdawczym 2025:

Łączna wartość sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Giżycko wyniosła ogółem 15 200 469,16 zł. Struktura wydatków mieszkańców oraz turystów w podziale na kategorie produktowe prezentowała się następująco:

Alkohol do 4,5% oraz piwo: 8 246 318,33 zł.

Alkohol od 4,5% do 18%: 1 707 287,41 zł.

Alkohol powyżej 18%: 5 246 863,42 zł.

Interwencje prawne i postępowania sądowe:

W 2025 roku rygorystyczny nadzór nad rynkiem oraz wysoka kultura prawna przedsiębiorców przełożyły się na brak incydentów o charakterze przestępczym lub wykroczeniowym. W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono podstaw do podejmowania interwencji w związku z naruszeniem zakazów promocji i reklamy (art. 13¹) lub zasad sprzedaży i podawania alkoholu (art. 15 ustawy). W związku z powyższym nie zachodziła konieczność występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

6. Podsumowanie i wnioski końcowe

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych w 2025 roku pozwoliła na utrzymanie stabilnego, wielopłaszczyznowego systemu wsparcia dla mieszkańców gminy. Łączenie rzetelnej diagnozy lokalnej

z innowacyjnymi działaniami terapeutycznymi i profilaktycznymi przyniosło wymierne, pozytywne rezultaty.

Kompleksowa diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych przeprowadzona w pierwszym kwartale 2025 roku oraz wnioski z całorocznej realizacji Programu stały się bezpośrednim fundamentem do opracowania nowej strategii gminy. Wypracowane dane, uwzględniające narastający problem uzależnień behawioralnych oraz kondycji psychicznej młodzieży, zostały w pełni implementowane do nowego Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii na 2026 – 2029 rok, przyjętego stosowną uchwałą Rady Gminy Giżycko. Zapewnia to pełną ciągłość systemowych działań profilaktycznych i terapeutycznych na terenie Gminy Giżycko w kolejnych latach budżetowych.

Wnioski z realizacji Programu w 2025 roku wyznaczają jednocześnie kierunki działań na lata kolejne:

Kontynuacja i rozwój nowoczesnej profilaktyki: Sukces i wyjątkowo wysoka ocena programu Bliżej Siebie potwierdzają konieczność dalszego inwestowania w nowatorskie formy wsparcia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży jako najskuteczniejszej bariery przed uzależnieniami.

Utrzymanie dostępności pomocy specjalistycznej: Dalsze finansowanie punktów konsultacyjnych, opieki psychologicznej w szkołach oraz systemowego wsparcia rodzin w kryzysie i osób uwikłanych w przemoc domową pozostaje kluczowym elementem strategii gminy.

Szeroka współpraca instytucjonalna: Efektywna kooperacja z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, placówkami oświatowymi, Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz podmiotami takimi jak Centrum Integracji Społecznej i GOKiR w Wilkasach gwarantuje spójność i wysoką skuteczność lokalnej polityki społecznej.

Sprawozdanie odzwierciedla zaangażowanie Gminy w niesienie realnej, profesjonalnej pomocy drugiemu człowiekowi w dzisiejszym, pełnym wyzwań świecie, dając mieszkańcom poczucie bezpieczeństwa i wsparcia w najtrudniejszych momentach życiowych.

Giżycko, 15.05.2026 rok

Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

i Narkotykowych – Helena Salata

